

Ruimtelijke onderbouwing

Zonnepark Oude Weide, Druten

Gemeente Druten

Zonnepark Oude Weide, Druten

Gegevens over het plan:

Plannaam:	Zonnepark Oude Weide, Druten
Identificatienummer:	NL.IMRO.0225.Nadertebepalen-0001
Status:	Ontwerp
Datum:	19 mei 2021
Projectnummer Buro SRO:	88.15.13

Gegevens projectbetrokkenen:

Opdrachtgever:	ROM3D
Contactpersoon opdrachtgever:	Dhr. J. Besten
Betrokken gemeente:	Druten

Gegevens Buro SRO:

Projectleider Buro SRO:	Dhr. L. Arends
Bezoekadres vestiging Arnhem	Sweerts de Landasstraat 50 6814 DG te Arnhem
Telefoon:	026 – 35 23 125
E-mail:	arnhem@buro-sro.nl
Internet:	www.Buro-SRO.nl

Inhoudsopgave

Besluittekst

Ruimtelijke onderbouwing	5
Hoofdstuk 1 Inleiding	7
1.1 Aanleiding voor het initiatief	7
1.2 Ligging projectgebied	7
1.3 Leeswijzer	8
Hoofdstuk 2 Het initiatief	9
2.1 Huidige situatie	9
2.2 Toekomstige situatie	10
Hoofdstuk 3 Beleidskader	12
3.1 Rijksbeleid	12
3.2 Provinciaal beleid	13
3.3 Gemeentelijk beleid	16
Hoofdstuk 4 Uitvoerbaarheid	20
4.1 Milieu	20
4.2 Water	24
4.3 Ecologie	28
4.4 Verkeer	29
4.5 Cultuurhistorie en archeologie	29
4.6 Lichtschittering	31
4.7 Economische uitvoerbaarheid	32
Hoofdstuk 5 Procedure	33
5.1 Inspraak en overleg	33
5.2 Van ontwerp naar vaststelling	33
 Bijlagen bij de onderbouwing	 35
Bijlage 1 Landschapsplan	37
Bijlage 2 Geluidsreflectiestudie N322	39
Bijlage 3 Watertoets	41
Bijlage 4 Quickscan Flora en Fauna	43
Bijlage 5 Voortoets stikstofdepositie	45
Bijlage 6 Archeologisch onderzoek	47
Bijlage 7 Lichtreflectiestudie N322 en omwonenden	49
Bijlage 8 Participatieproces	51

Ruimtelijke onderbouwing

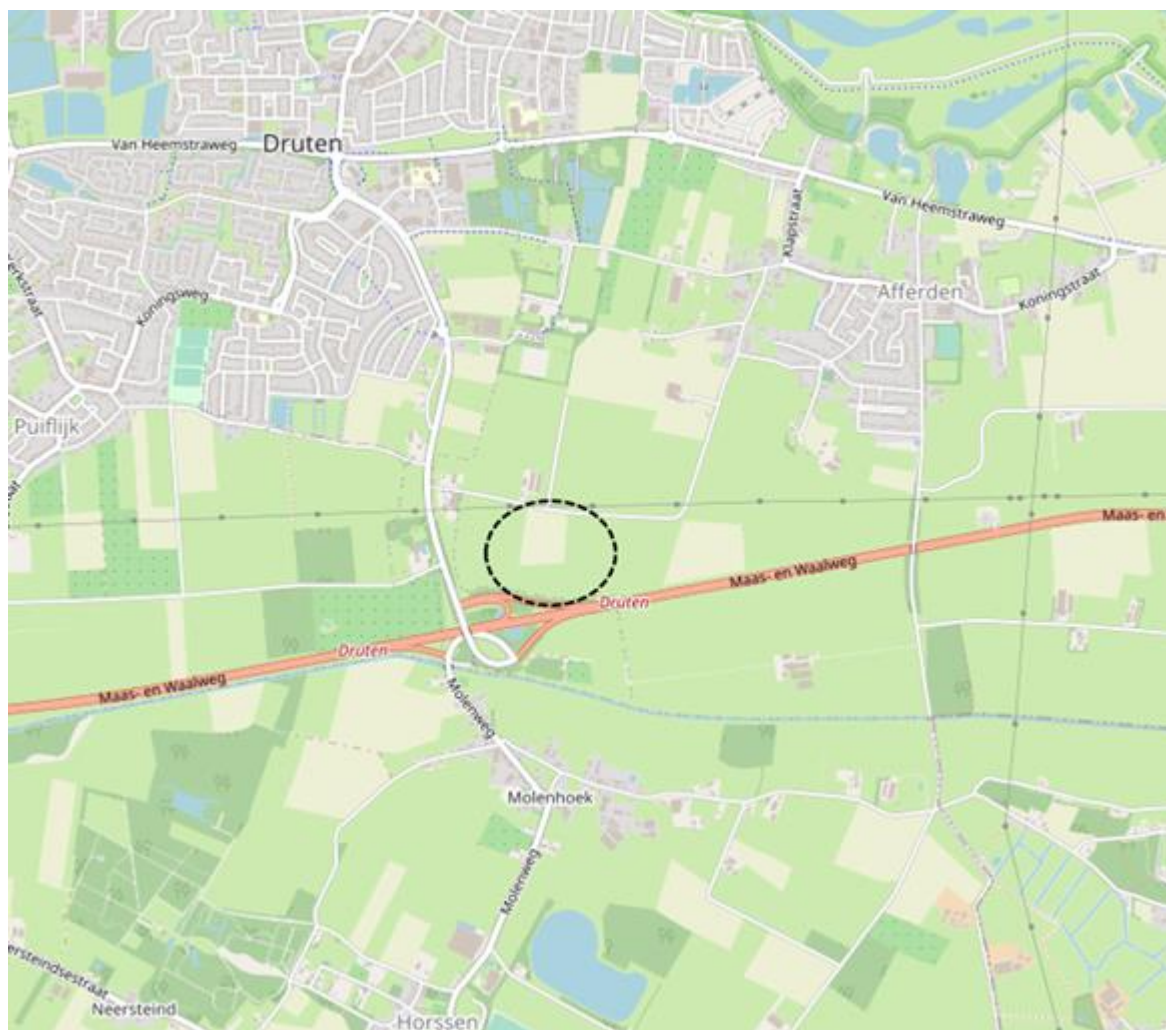
Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding voor het initiatief

SolisParks en Chint Solar hebben het voornemen om op bestaande landbouwgrond aan de Oude Weisestraat in het buitengebied van Druten een zonnepark te realiseren met een netto oppervlak van ca 8 ha en een totaal vermogen van ca 14,5 MWp. Het zonnepark levert daarmee voldoende stroom om jaarlijks ca 4500 huishoudens van energie te voorzien, waardoor het zonnepark een substantiële bijdrage levert aan de duurzaamheidsambities van de gemeente Druten. De ontwikkeling is strijdig met het geldende bestemmingsplan. Omdat het initiatief gewenst is en passend is op de locatie, wordt medewerking verleend aan deze ontwikkeling. In dit document wordt dit toegelicht en gemotiveerd waarom dat kan volgens de Wet ruimtelijke ordening (Wro).

1.2 Ligging projectgebied

Het projectgebied is gelegen aan de Oude Weisestraat in het buitengebied van Druten, gemeente Druten. Bijgevoegde afbeelding toont globaal de ligging van het projectgebied in de omgeving.

De ligging van het projectgebied en de omgeving (bron: openstreetmaps.nl)

1.3 Leeswijzer

Na dit inleidende hoofdstuk is in hoofdstuk 2 het initiatief beschreven. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op het relevante Rijks-, provinciale-, en gemeentelijke beleid. In hoofdstuk 4 is het project inhoudelijk op haalbaarheid getoetst op grond van het geldende beleid en (milieu)wetgeving. Tevens wordt ingegaan op de economische haalbaarheid van het plan. Tot slot gaat hoofdstuk 5 in op de maatschappelijke uitvoerbaarheid van het plan, waarbij de uitkomsten van overleg en zienswijzen zijn opgenomen.

Hoofdstuk 2 Het initiatief

In dit hoofdstuk wordt het initiatief beschreven. Eerst wordt ingegaan op de bestaande situatie van het projectgebied en de relatie met de omgeving. Daarna wordt ingezoomd op het beoogde initiatief.

2.1 Huidige situatie

Het projectgebied ligt in het Waalkomgebied ten zuidoosten van de kern Druten. De omgeving heeft een landelijk en open karakter en bestaat veelal uit landbouwgrond. Aan de Oude Weisestraat liggen meerdere agrarische bedrijven. Her en der wordt het open landschap doorbroken door laanbeplanting of de hoogspanningsverbinding die van west naar oost aan de noordkant van de projectlocatie door het landschap loopt. Het projectgebied, ongeveer 10,4 hectare groot, ligt tussen de Oude Weisestraat aan de noordkant en de provinciale Maas- en Waalweg (N322) aan de zuidkant. De N322 wordt ter hoogte van de projectlocatie begeleid door een dichte bomenrij waardoor er vanaf de provinciale weg beperkt zicht is op de projectlocatie. De projectlocatie zelf is volledig ingericht en in gebruik als landbouwgrond. Bebouwing is er niet aanwezig en vanwege het intensieve gebruik als landbouwgrond heeft de locatie een lage ecologische waarde. Langs de randen en binnen de projectlocatie liggen meerdere sloten. Navolgende afbeeldingen geven een impressie van de bestaande situatie. Een volledige analyse van het landschap is te raadplegen in het landschapsplan uit bijlage 1.

Luchtfoto van de projectlocatie (bron: Landschapsplan ROM3D)

Zicht vanuit het westen van het projectgebied, links de hoogspanningsverbinding en rechts de beplanting langs de N322 (bron: Landschapsplan ROM3D)

2.2 Toekomstige situatie

Het zonnepark krijgt een netto oppervlak van ca 8 ha en een totaalvermogen van ca 14,5 MWp. Daarmee kunnen ca 4500 huishoudens van stroom worden voorzien, waardoor het zonnepark een belangrijke bijdrage levert aan de duurzaamheidsambities van de gemeente Druten.

De rijen met panelen worden in een oostwest-richting opgesteld, waarbij een bestaande waterleiding halverwege de locatie zorgt voor een onderbreking van de rijen. Om de opgewekte stroom aan te kunnen bieden aan het bestaande stroomnet zijn enkele technische voorzieningen binnen het park voorzien. Verspreid over de zuidelijke gronden van het zonnepark komen in totaal vier transformatoren met een hoogte van circa 2,2 m. De transformatoren worden aan de uiteinden van de rijen gepositioneerd waardoor deze, mede door de bestaande bomenrij langs de N322, nauwelijks opvallen in het landschap. Aan de noordkant, langs de Oude Weisestraat, is het inkoopstation voorzien. Het station krijgt een hoogte van circa 3 m en zorgt voor de netaansluiting van het zonnepark op het netwerk van Liander. Een struweelhaag met inheemse struiksoorten ontnemt voor een groot deel het zicht op het station vanaf de Oude Weisestraat.

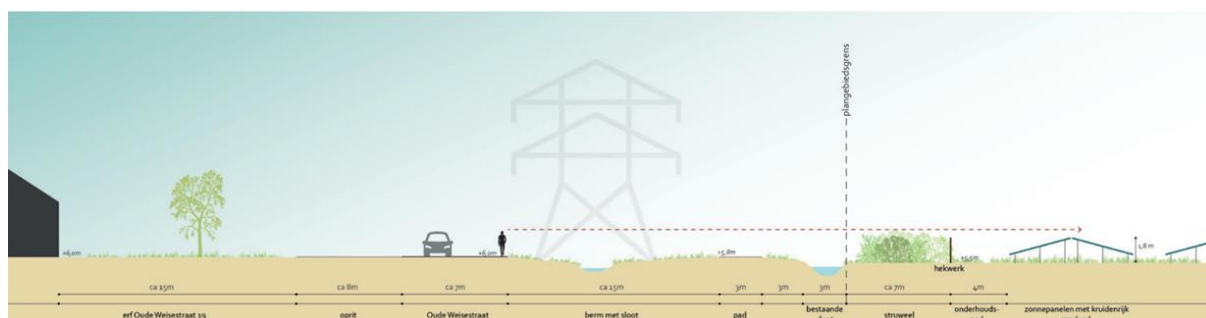
Uitsnede van de inrichtingstekening met de toekomstige situatie van de projectlocatie (bron: Landschapsplan ROM3D).

Landschappelijke inpassing

Het zonnepark wordt landschappelijk ingepast, rekening houdend met de landschapskenmerken van het open waalkomgebied. In het landschapsplan uit bijlage 1 is aan de hand van een landschapsanalyse en overleg met omwonenden inzichtelijk gemaakt hoe de uiteindelijke inpassing tot stand is gekomen. De volgende uitgangspunten worden toegepast:

- Openheid van het landschap behouden;
- Lage zonnepanelen opstelling om het zicht op het achterliggende landschap te behouden;
- Om het zicht vanuit de woningen die rondom de projectlocatie staan te verzachten is het planten van struweel her en der mogelijk;
- Extra landschappelijke kwaliteitsverbetering door een mantel- en zoomvegetatie toevoegen tegen de bestaande beplanting aan de zuidoostzijde. Om lichtreflectie op de omgeving te voorkomen bestaat deze zoomvegetatie uit aaneengesloten struweel;
- Rekening houden met bestaande infrastructuur (hoogspanningsverbinding en waterleiding).

Aan de zijden waar omwonenden en automobilisten die over de N322 rijden zicht op het zonnepark hebben, worden hagen van inheemse struiksoorten aangeplant en rondom de rest van het zonnepark wordt hier en daar wat struweel aangeplant. Aan de zuidzijde van het park wordt een mantelzoomvegetatiezone aangelegd tussen de zonnepanelen en de bestaande bomenrij langs de N322. Deze zone zorgt voor een meer geleidelijke natuurlijke overgang van de bestaande bomenrij naar de panelen en vormt straks een aantrekkelijke plek voor verschillende flora- en faunasoorten. Om de ecologische waarde van het park verder te versterken, zullen de gronden tussen en rondom de zonnepalen worden ingezaaid en beheerd als kruidenrijk grasland. Een volledige toelichting op de visie en het ontwerp van het zonnepark is te raadplegen in het landschapsplan uit bijlage 1.

Doorsnede A: toekomstige situatie, zicht over panelen vanaf de Oude Weistraat (bron: Landschapsplan ROM3D)

Hoofdstuk 3 Beleidskader

3.1 Rijksbeleid

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) en Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

Gebiedsgericht

De SVIR benoemt een aantal aspecten van nationaal ruimtelijk belang. Het betreft de bescherming van de waterveiligheid aan de kust en rond de grote rivieren, bescherming en behoud van de Waddenzee en enkele werelderfgoederen, de uitoefening van defensietaken, de ecologische hoofdstructuur, de elektriciteitsvoorziening, de toekomstige uitbreiding van het hoofd(spoor)wegennet en de veiligheid rond rijkswaagen. Voorts betreft het enkele specifieke gebieden, zoals de mainportontwikkeling van Rotterdam en Schiphol.

In het Barro heeft het Rijk voor deze onderwerpen regels opgesteld waarmee de SVIR juridisch verankerd is richting lagere overheden. Via het Besluit ruimtelijke ordening en het Besluit omgevingsrecht zijn deze regels aanvullend vastgelegd.

In de SVIR worden, naast de onderwerpen van nationaal belang, accenten geplaatst op het gebied van bestuurlijke verantwoordelijkheden. Het beleid betekent een decentralisatie van rijkstaken en bevoegdheden. Het Rijk gaat zo min mogelijk op de stoel van provincies en gemeenten zitten en lagere overheden, burgers en bedrijven krijgen, zolang het nationaal belang niet in het geding is, de ruimte om oplossingen te creëren.

Ladder duurzame verstedelijking

Een meer algemeen onderwerp uit de SVIR is 'duurzame verstedelijking'. Via de 'ladder voor duurzame verstedelijking' wordt een zorgvuldige afweging en besluitvorming geborgd bij ruimtelijke vraagstukken in stedelijk gebied. Het gebruik van deze ladder is opgenomen in het Bro, artikel 3.1.6 onder 2.

De ladder richt zich op nieuwe stedelijke ontwikkelingen. In de toelichting van een plan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, dient de behoefte aan die ontwikkeling te worden beschreven. Als de ontwikkeling buiten het bestaand stedelijk gebied plaatsvindt, moet bovendien gemotiveerd worden waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.

Het Bro beschrijft wat een stedelijke ontwikkeling is. Daar wordt het volgende onder verstaan: "een ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen." Onder 'bestaand stedelijk gebied' wordt het volgende verstaan: "bestaand stedenbouwkundig samenstel van bebouwing ten behoeve van wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel of horeca, alsmede de daarbij behorende openbare of sociaal culturele voorzieningen, stedelijk groen en infrastructuur."

Per 01 juli 2017 is de ladder voor duurzame verstedelijking herzien. Bij de herziening zijn onder meer de drie afzonderlijke 'treden' van de ladder losgelaten en is het begrip 'actuele regionale behoefte' gewijzigd in 'behoefte'. Nieuw is dat de laddertoets bij flexibele plannen kan worden doorgeschoven naar het moment van vaststelling van een wijzigings- of uitwerkingsplan.

Planspecifiek

Gebiedsgericht

Het projectgebied ligt niet in een van de aangewezen gebieden van de SVIR en het Barro. Voorliggend initiatief heeft geen negatieve effecten op één of meerdere aspecten van nationaal ruimtelijk belang.

Ladder duurzame verstedelijking

Voorliggend project voorziet in een zonnepark met een netto oppervlak van circa 8 ha op bestaande landbouwgrond. Het project leidt niet tot een leegstand van bestaande gebouwen. Op basis van jurisprudentie blijkt dat projecten die niet tot leegstand leiden niet worden gezien als een stedelijke ontwikkeling. Een verdere toets aan de ladder voor duurzame verstedelijking is daarmee niet aan de orde.

Voorliggend project past binnen het rijksbeleid.

3.2 Provinciaal beleid

Algemeen

Het provinciaal beleid is vastgelegd in de Omgevingsvisie Gaaf Gelderland en Omgevingsverordening Gelderland, beide vastgesteld op 19 december 2018 en in werking getreden op 01 maart 2019. De Omgevingsvisie Gaaf Gelderland gaat in de breedte over het beleid van de provincie voor de fysieke leefomgeving. De visie integreert een vijftal beleidsterreinen: ruimte, natuur, water, milieu en verkeer en vervoer. De Omgevingsverordening is een uitwerking van de Omgevingsvisie en stelt regels waaraan bestemmingsplannen moeten voldoen.

Omgevingsvisie Gaaf Gelderland

De provincie wil de focus leggen op een duurzaam, verbonden en een economisch krachtig Gelderland. Door daarin te investeren wil de provincie werken aan een gezond, veilig, schoon en welvarend Gelderland. Om dat te bereiken wordt de focus gelegd op zeven ambities op het gebied van energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie, biodiversiteit, bereikbaarheid, vestigingsklimaat en woon- en leefomgeving. Deze ambities worden hieronder kort samengevat:

- Een versnelde energietransitie, gericht op forse vergroting van het aandeel duurzame energie en passend bij de Gelderse kwaliteiten;
- Een op de toekomst toegerust beschermend klimaatbeleid;
- Een voortvarend en innovatief circulair beleid;
- Een stimulerend en beschermend beleid voor biodiversiteit;
- Efficiënte, duurzame en innovatieve bereikbaarheid, toegesneden op de veranderende vraag;
- Een duurzaam, dynamisch en toegankelijk economisch vestigingsklimaat, waar voor ondernemers en inwoners een sterke aantrekkingskracht vanuit gaat;
- Een duurzaam en divers woon- en leefklimaat, dat steeds weet te anticiperen op ontwikkelingen.

Naast deze zeven ambities blijft het beleid uit de Omgevingsvisie uit 2014 gelden. Het gaat om de aanwijzing van functies van regionale oppervlaktewateren, van gebieden waar milieukwaliteit bijzondere bescherming behoeft, van Natura 2000-gebieden en van bijzondere natuurgebieden.

Omgevingsverordening Gelderland

De verordening voorziet ten opzichte van de Omgevingsvisie niet in nieuw beleid en is daarmee dus beleidsneutraal. De inzet van de verordening als juridisch instrument om de doorwerking van het provinciaal beleid af te dwingen is beperkt tot die onderdelen van het beleid waarvoor de inzet van algemene regels noodzakelijk is om provinciale belangen veilig te stellen of om uitvoering te geven aan wettelijke verplichtingen.

Planspecifiek

Omgevingsvisie

De projectlocatie is in de 'Omgevingsvisie Gaaf Gelderland' aangewezen als een locatie waar grote zonneparken mogelijk zijn. Het rijk en de provincie hebben op deze gronden geen functies toegewezen die de ontwikkeling van grote zonneparken in de weg staat. De omgevingsvisie staat de uitvoering van voorliggend initiatief daarmee niet in de weg. In de omgevingsvisie spreekt de provincie Gelderland tevens de doelstelling uit om in 2050 klimaatneutraal te zijn. Dit beoogt de provincie te bereiken door grootschalige energiebesparing en opwekking uit verschillende duurzame bronnen van energie zoals wind, zon, waterkracht en bodemenergie. Als tussendoel realiseert de provincie tot aan 2030 in totaal 55% broeikasgasreductie. De realisatie van het zonnepark binnen de projectlocatie levert een bijdrage aan het behalen van de provinciale klimaatdoelstellingen.

Themakaart Ruimtelijk beleid uit de omgevingsvisie Gaaf Gelderland (bron: ruimtelijkeplannen.nl)

Omgevingsverordening

Grondwaterbeschermingsgebied en Intrekgebied

De projectlocatie ligt in een grondwaterbeschermingsgebied. In de verordening zijn meerdere regels opgenomen ter bescherming van de kwaliteit van de bodem en het grondwater. Deze artikelen komen hieronder aan bod.

- Artikel 2.37 Instructieregel bestemmingsplan Grondwaterbeschermingsgebied

Een bestemmingsplan maakt voor gronden binnen een Grondwaterbeschermingsgebied geen bestemming mogelijk die een groter risico kan vormen voor de kwaliteit van het grondwater dan de vigerende bestemming, tenzij in de toelichting bij het bestemmingsplan wordt aangetoond dat een groter risico niet kan worden voorkomen en compensatie van het mogelijk grotere risico wordt verankerd in hetzelfde of een ander, gelijktijdig vast te stellen bestemmingsplan.

Het projectgebied wordt in de bestaande situatie intensief gebruikt als landbouwgrond. Door de ingebruikname van de locatie als zonnepark wordt gestaakt met het bemesten van de grond en het gebruik van bestrijdingsmiddelen. Het initiatief heeft daarmee een positief effect op de kwaliteit van het grondwater binnen het grondwaterbeschermingsgebied. Het initiatief past binnen het bepaalde in artikel 2.37 uit de omgevingsverordening.

- Artikel 3.12 Grondwaterbeschermingsgebieden

Het is verboden in een Grondwaterbeschermingsgebied een omgevingsvergunningplichtige inrichting op te richten van een categorie die is aangewezen in bijlage 4 Grondwaterbescherming, onderdeel B uit de omgevingsverordening. Een zonnepark is in bijlage 4 Grondwaterbescherming niet opgenomen als een omgevingsvergunningplichtige inrichting. Het bepaalde in artikel 3.12 uit de omgevingsverordening staat voorliggend initiatief niet in de weg.

- Artikel 3.25 Boringsvrije zone

Het is verboden binnen een inrichting in een Boringsvrije zone werken tot stand te brengen of handelingen te verrichten waardoor direct of indirect warmte aan de bodem of het grondwater wordt onttrokken of toegevoegd. Voorliggend project voorziet niet in deze werken of handelingen, waardoor negatieve effecten op de bodem of het grondwater met betrekking tot de boringsvrije zone kunnen worden uitgesloten. Het initiatief

past binnen het gestelde van artikel 3.25 uit de omgevingsverordening.

- Artikel 3.28 Koude-warmteopslagvrije zones

Het is verboden in een Koude-warmteopslagvrije zone binnen een inrichting werken tot stand te brengen of handelingen te verrichten waardoor direct of indirect warmte aan de bodem of het grondwater wordt onttrokken of toegevoegd. Voorliggend project voorziet niet in deze werken of handelingen, waardoor negatieve effecten op de bodem of het grondwater met betrekking tot de koude-warmteopslag zones kunnen worden uitgesloten. Het initiatief past binnen het gestelde van artikel 3.28 uit de omgevingsverordening.

- Artikel 3.35 Melding activiteit in beschermingsgebied grondwater

In Afdeling 3.2 zijn enkele milieu hygiënische artikelen en bepalingen opgenomen. Mocht één of meerdere van de activiteiten zoals omschreven in deze artikelen worden uitgevoerd dan wordt er een melding gedaan zoals omschreven in Artikel 3.35.

Gelders Natuurnetwerk (GNN) en de Groene Ontwikkelingszone (GO)

Direct ten zuiden van de projectlocatie liggen gronden die zijn aangewezen als Gelders Natuurnetwerk (GNN) en de Groene ontwikkelingszone (GO). De provincie Gelderland hanteert geen externe werking voor het GNN en de GO. Dat wil zeggen dat nieuwe ruimtelijke initiatieven buiten het GNN en de GO, per definitie niet tot negatieve effecten op het GNN en de GO kunnen leiden. Negatieve effecten als gevolg van dit initiatief op het GNN en de GO kunnen daarmee op voorhand worden uitgesloten.

Uitsnede van kaart 4 'Natuur' uit de provinciale verordening

Het initiatief past binnen het provinciaal beleid.

3.3 Gemeentelijk beleid

Structuurvisie Druten

De gemeenteraad van de gemeente Druten heeft op 16 februari 2012 de Structuurvisie Druten vastgesteld. De structuurvisie vormt voor de gemeente Druten het kader waarbinnen de gemeente, samen met anderen, ontwikkelingen initieert en projecten (van anderen) beoordeelt. Het beleid, zoals opgenomen in de structuurvisie, wordt op termijn doorvertaald naar de verschillende bestemmingsplannen.

Milieubeleid

In de structuurvisie geeft de gemeente aan dat afstemming tussen ruimtelijke ordening en milieuonderwerpen essentieel is om de ontwikkelingen en nieuwe functies op een juiste wijze te rangschikken. Het milieubeleid is erop gericht dat de milieubelastende functies de ruimte hebben om zich te ontwikkelen zonder dat de milieugevoelige functies daarvan negatieve gevolgen ondervinden. Het is een gevoelig evenwicht dat van belang is om de economische component draaiende te houden en het woon- en leefmilieu van de bewoners te waarborgen.

Planspecifiek

In de structuurvisie uit 2012 is geen beleid opgenomen dat een relatie heeft met voorliggend initiatief. De structuurvisie staat de realisatie van het zonnepark daarmee niet in de weg.

Routekaart Energieneutraal Druten 2040

De gemeente Druten pakt haar maatschappelijke verantwoordelijkheid in de energietransitie door een ambitieus doel te stellen: een energieneutraal Druten in 2040. Daartoe heeft het op 25 oktober 2018 de 'Routekaart Energieneutraal Druten 2040' vastgesteld. Energieneutraal betekent dat alle in de gemeente benodigde energie duurzaam wordt opgewekt. Dit omvat alle maatregelen op het gebied van energiebesparing en opwekking van duurzame energie, gericht op het terugdringen van het gebruik van fossiele brandstoffen (aardgas, aardolie, kolen). Voor de gemeente Druten betekent dit dat alle benodigde energie, na energiebesparing, in de hele gemeente wordt opgewekt uit duurzame, ook wel hernieuwbare, energiebronnen (zon, wind, biomassa, aardwarmte, waterkracht, etc.). Het omvat het verbruik van elektriciteit en warmte. Energieverbruik dat samenhangt met verkeer over (water)wegen blijft buiten beschouwing.

Zon op land en water

Eén van de manieren om de gemeentelijke doelstelling te behalen is het mogelijk maken van zonneparken op land en water. Specifiek voor het thema zonne-energie heeft de gemeente Druten in navolging van de routekaart samen met de gemeente Wijchen een visie op zonne-energie ontwikkeld.

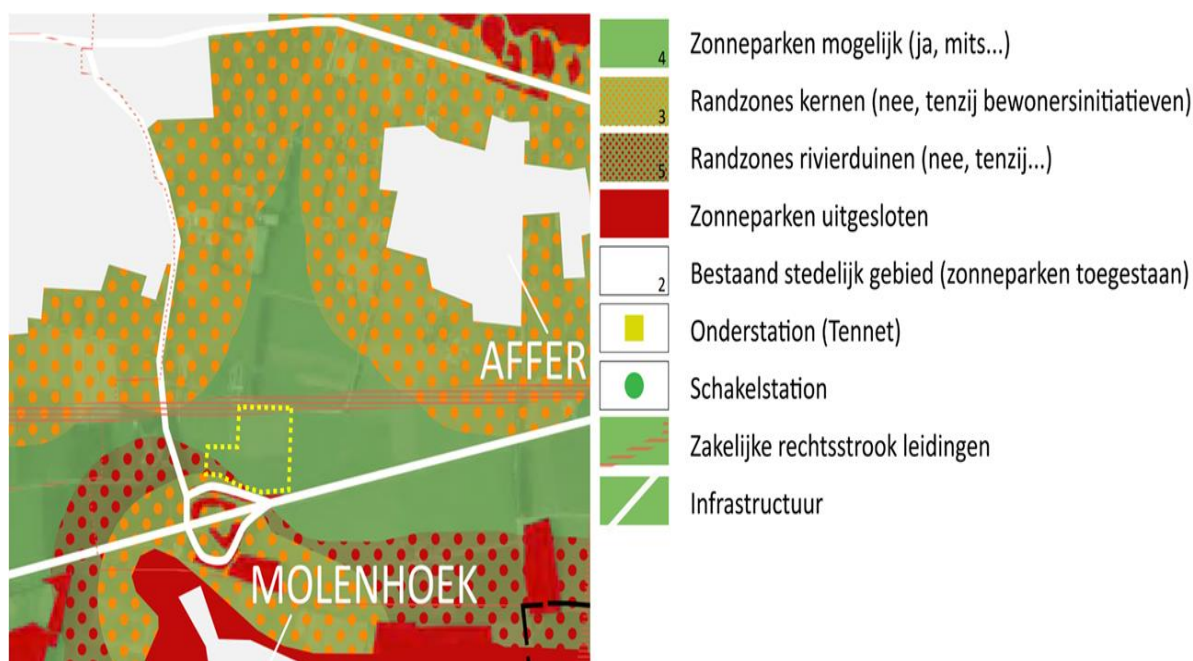
Visie op zonne-energie

Samen met de gemeente Wijchen werkt de gemeente Druten aan een visie op zonne-energie. In de visie wordt aangegeven waar de gemeente Druten en Wijchen de opwekking van zonne-energie in de vorm van zonneparken mogelijk willen maken. Bij de ontwikkeling van zonneparken hanteert de gemeente een 'ja, mits' benadering. Dat betekent dat zonneparken in principe mogelijk zijn, mits voldaan wordt aan de voorwaarden zoals geformuleerd in het uitnodigingskader op hoofdlijnen en die onderdeel uitmaakt van de visie. De gemeente hanteert een zogenaamde 'zonnenschijf'. Deze schijf maakt onderscheid in vijf zones:

- Zone 1: Gebouwgebonden zonnepanelen (op daken en gevels);
- Zone 2: Grondgebonden zonnepanelen binnen bestaand stedelijk gebied;
- Zone 3: Grondgebonden zonnepanelen direct grenzend aan stedelijk gebied;
- Zone 4: Grondgebonden zonnepanelen in het buitengebied;
- Zone 5: Grondgebonden zonnepanelen nabij de rivierduinen.

Planspecifiek

In voorliggend document wordt voorliggend initiatief op hoofdlijnen getoetst aan de visie op zonne-energie. Een volledige toets is te raadplegen in hoofdstuk 4 van het Landschapsplan uit bijlage 1.

Uitsnede van de zonekaart uit de Visie zonne-energie Wijchen-Druten (bron: Visie zonne-energie)

Het projectgebied ligt voor het grootste deel in zone 4 en voor een klein deel in zone 5.

- **Zone 4**

Voor deze zone wordt het 'ja, mits' principe gehanteerd.

- **zone 5**

Voor deze zone geldt een 'nee-tenzij' principe omdat rivierduinen een bijzonder landschapstype vormen. Dat betekent dat zonneparken in principe niet zijn toegestaan, tenzij specifieke omstandigheden, een goede landschappelijke inpassing én een landschappelijke kwaliteitsverbetering voldoende aanleiding geven hiervan af te wijken.

In het Landschapsplan is aangetoond dat voorliggend initiatief voldoet aan de voorwaarden die aan de zones 4- en 5 worden gesteld. De projectlocatie wordt landschappelijk ingepast volgens de landschapskenmerken van het ter plaatse voorkomende waalkommenlandschap. De kwaliteitsverbetering van dit landschap wordt onder andere bewerkstelligd door het zonnepark aan alle zijden landschappelijk in te passen, het aanleggen van extra waterberging ten behoeve van de verbetering van de waterhuishouding en het nemen van maatregelen voor instandhouding en verbetering van de biodiversiteit.

Het initiatief past binnen de Routekaart Energieneutraal Druten 2040 en de Visie op zonne-energie.

Leidraad zonne-energie gemeente Druten

Aanvullend op de visie zonne-energie zijn er in de leidraad zonne-energie van de gemeente Druten enkele aanvullende voorwaarden en uitgangspunten opgenomen voor de ontwikkeling van zonneparken. In het landschapsplan uit bijlage 1 zijn alle landschappelijke en technische randvoorwaarden opgenomen. Hieronder is gemotiveerd op welke wijze het initiatief voldoet aan deze randvoorwaarden en uitgangspunten.

- Landschappelijke randvoorwaarden en uitgangspunten

In hoofdstuk 4 van voorliggende onderbouwing is aangetoond dat voorliggend project geen negatief effect heeft op de relevante uitvoerbaarheidsaspecten. Negatieve impact op de bodemkwaliteit, ecologie, waterhuishouding en archeologie wordt voorkomen. Van het gebruik van pesticiden of herbiciden is geen sprake.

- Technische randvoorwaarden en uitgangspunten

De hoogte van de constructies van de zonnepanelen wordt in de basis beperkt tot een maximale hoogte van 2 m. Binnen een afstand van 30 m rondom het park staan geen woningen. Het hekwerk rondom het park wordt landschappelijk ingepast. Het park krijgt aan de noordkant een ontsluiting op de Oude Weisestraat.

Het initiatief voldoet aan de gestelde voorwaarden en uitgangspunten uit de Leidraad zonne-energie gemeente Druten.

Geldend bestemmingsplan

Ter plaatse van het projectgebied geldt het bestemmingsplan Buitengebied Druten, vastgesteld door de gemeente Druten op 24 maart 2016. Het bestemmingsplan is in 2018 herzien, zonder gevolgen voor het projectgebied. Navolgende afbeelding toont de vigerende planologische situatie.

Uitsnede van het vigerende bestemmingsplan 'Buitengebied Druten' uit maart 2016 (bron: ruimtelijkeplannen.nl)

Het projectgebied heeft de bestemming 'Agrarisch', met de gebiedsaanduiding 'overige zone - landschapstype waalkommen'. Dat betekent dat binnen de locatie agrarische activiteiten, niet zijnde agrarische bedrijfsvoering, is toegestaan en het waalkommenlandschap ter plaatse in stand blijft en hersteld en ontwikkeld wordt. Verder gelden er twee archeologische dubbelbestemmingen, Waarde - Archeologie 3' (dorpskernen) aan de westkant en 'Waarde - Archeologie 4' (hoge verwachting) aan de oostkant van het projectgebied. De projectlocatie ligt ook in een gebied dat van belang is voor de winning van drinkwater. Via de gebiedsaanduiding 'milieuzone - grondwaterbeschermingsgebied' zijn regels opgenomen die de kwaliteit van het grondwater beschermen. In het uiterste noordelijke puntje van de projectlocatie ligt de dubbelbestemming 'Leiding - Hoogspanningsverbinding' in verband met de aanwezigheid van de hoogspanningsverbinding aan de noordkant van het projectgebied.

Strijdigheid met het vigerende bestemmingsplan

Binnen de bestemming 'Agrarisch' is het alleen binnen een bouwvlak toegestaan de gronden te gebruiken voor kleinschalige duurzame energieopwekking. Vanwege het ontbreken van een agrarisch bouwvlak binnen het plangebied en omdat voorliggend initiatief niet is aan te merken als een kleinschalige energieopwekking, is voorliggend initiatief in strijd met het vigerende bestemmingsplan.

Hoofdstuk 4 Uitvoerbaarheid

Voor een buitenplanse afwijking van het bestemmingsplan moet als gevolg van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) de uitvoerbaarheid aangetoond worden (artikel 3.1.6 van het Bro). Daaronder valt zowel de onderzoeksverplichting naar verschillende ruimtelijk relevante aspecten (geluid, bodem, etc.) als ook de economische uitvoerbaarheid van het plan.

4.1 Milieu

4.1.1 Bodem

Op grond van de Wet Bodembescherming (Wbb) moet aangetoond worden dat de kwaliteit van de bodem en het grondwater in het projectgebied in overeenstemming is met het beoogde gebruik. De bodemkwaliteit kan namelijk van invloed zijn op de beoogde functie van het plangebied. Bij een functiewijziging zal in veel gevallen een specifiek bodemonderzoek moeten worden uitgevoerd.

Planspecifiek

Een zonnepark is geen bodemgevoelige functie. De bodemkwaliteit is daarmee in lijn met de beoogde ontwikkeling, waardoor het aspect bodem geen belemmering vormt voor het initiatief.

Het initiatief is uitvoerbaar met betrekking tot het aspect bodem.

4.1.2 Lucht

Met betrekking tot 'luchtkwaliteit' is het van belang te bepalen wat de bijdrage van het plan is aan die luchtkwaliteit.

Bijdrage aan luchtkwaliteit

In de Wet milieubeheer zijn de belangrijkste bepalingen over luchtkwaliteitseisen opgenomen. De Wet maakt een onderscheid tussen 'kleine' en 'grote' projecten. Kleine projecten dragen 'niet in betekenende mate' (NIBM) bij aan verslechtering van de luchtkwaliteit. Een paar honderd grote projecten dragen juist wel 'in betekenende mate' bij aan de verslechtering van de luchtkwaliteit. Het gaat hierbij vooral om bedrijventerreinen en infrastructuur (wegen).

Wat het begrip 'in betekenende mate' precies inhoudt, staat in de algemene maatregel van bestuur "Niet in betekenende mate bijdragen" (Besluit NIBM). Op hoofdlijnen komt het erop neer dat 'grote' projecten die jaarlijks meer dan 3 procent bijdragen aan de jaargemiddelde norm voor fijn stof en stikstofdioxide (1,2 microgram per m³) een 'betekend' negatief effect hebben op de luchtkwaliteit. 'Kleine' projecten die minder dan 3 procent bijdragen, kunnen doorgaan zonder toetsing. Dat betekent bijvoorbeeld dat lokale overheden een toevoeging van minder dan 1.500 huizen niet hoeven te toetsen aan de normen voor luchtkwaliteit, omdat een dergelijk project per definitie niet boven de 3%-norm komt. Deze kwantitatieve vertaling naar verschillende functies is neergelegd in de Regeling 'niet in betekenende mate bijdragen'.

Planspecifiek

Het zonnepark zelf heeft geen negatief effect op de luchtkwaliteit. Het aantal verkeersbewegingen in verband met de installatie en reparatie van de panelen neemt niet significant toe ten opzichte van de bestaande verkeersbewegingen behorende bij het agrarische landgebruik van de locatie. Ten aanzien van de bijdrage aan luchtkwaliteit is het initiatief van geringe omvang ten opzichte van de benoemde grenswaarde (3%). Op basis van de te verwachten toename aan verkeersbewegingen ten gevolge van het project is te concluderen dat dit project 'niet in betekende mate' bijdraagt aan de verslechtering van de luchtkwaliteit. Een nadere toetsing ten aanzien van het aspect luchtkwaliteit kan daarom achterwege blijven.

Het initiatief is uitvoerbaar met betrekking tot het aspect luchtkwaliteit.

4.1.3 Geluid

De mate waarin het geluid het woonmilieu mag belasten, is geregeld in de Wet geluidhinder (Wgh). De kern van de wet is dat geluidsgevoelige objecten worden beschermd tegen geluidhinder uit de omgeving. In de Wgh worden de volgende objecten beschermd:

- woningen;
- geluidsgevoelige gebouwen, zoals scholen, ziekenhuizen, verzorgings- en verpleeghuizen, psychiatrische instellingen en kinderdagverblijven;
- geluidsgevoelige terreinen (woonwagenstandplaatsen en bestemde ligplaatsen voor woonschepen).

Het beschermen van deze geluidsgevoelige objecten gebeurt aan de hand van vastgestelde zoneringen. Binnen deze zones bepaalt het bevoegd gezag de te hanteren grenswaarden. Er geldt een voorkeursgrenswaarde en een bovengrens (hoger mag niet). De Wgh gaat verder onder meer ook in op geluidwerende voorzieningen. De belangrijkste bronnen van geluidhinder die bij een ruimtelijke ontwikkeling aan de orde kunnen zijn betreffen: industrielawaai, wegverkeerslawaaï en spoorweglawaaï.

Planspecifiek

Een zonnepark is geen geluidsgevoelige functie zoals bedoeld in de Wgh. Een zonnepark heeft op zichzelf ook geen negatief geluidseffect op omliggende geluidsgevoelige functies. Het onderdeel geluid geeft geen belemmering voor de ontwikkeling. Wel is er sprake van enig geluidseffect op de omgeving afkomstig van het transformatorstation. In subparagraaf 4.1.5 is nader gemotiveerd dat geluidsgevoelige objecten uit de omgeving geen hinder ondervinden van het transformatorstation.

Geluidsreflectie N322

Om te kunnen bepalen wat het effect is van het toekomstige zonnepark op de geluidsoverdracht van het wegverkeerslawaaï over de N322 op de omgeving, is een geluidsreflectiestudie uitgevoerd. Het onderzoek is toegevoegd als bijlage 2. De belangrijkste conclusie is dat door zonnepanelen te plaatsen binnen het projectgebied er een verandering optreedt in het zogenoemde 'overdrachtsgebied' tussen de Provincialeweg N322 en de woningen in de directe omgeving van het zonnepark. Hiermee verandert het overdrachtsgebied van een 'geluidabsorberend' gebied naar een meer 'geluidreflecterend' gebied.

Voor alle woningen is de toename van de geluidemissie gelijk aan of lager dan 1 dB. Verschillen kleiner dan 1 dB zijn niet of nauwelijks waarneembaar voor het menselijk gehoor. Voor deze woningen wordt het reflecterend effect van de zonnepanelen als verwaarloosbaar gezien.

Het initiatief is uitvoerbaar met betrekking tot het aspect geluid.

4.1.4 Geur

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) vormt het toetsingskader voor milieuvergunningen als het gaat om geurhinder van veehouderijen met landbouwhuisdieren. De Wgv maakt onderscheid in dieren met en dieren zonder een vastgestelde geuremissiefactor. Voor de eerste soort wordt de geurbelasting bij geurgevoelige objecten berekend, voor de tweede gelden minimumafstanden tot dergelijke objecten (ook wel bekend onder de term 'vaste afstandsdieren'). De Regeling geurhinder en veehouderij (Rgv) bepaald in bijlage 1 voor welke dieren geuremissies zijn vastgelegd. Als het (beoogde) veehouderijbedrijf niet in deze regeling wordt genoemd betreft het vaste afstandsdieren.

Planspecifiek

Een zonnepark is geen geurgevoelig object zoals bedoeld in de Wgv. Agrarische bedrijven uit de omgeving worden daarom niet gehinderd in hun bedrijfsvoering als gevolg van het zonnepark. Het zonnepark zorgt ook niet voor geurbelasting op geurgevoelige objecten uit de omgeving.

Het initiatief is uitvoerbaar met betrekking tot het aspect geur.

4.1.5 Milieuzonering

Milieuzonering is het aanbrengen van een ruimtelijke scheiding tussen milieubelastende en milieugevoelige functies. Doel is om bij het opstellen van een ruimtelijk plan een goed en veilig leefklimaat te waarborgen, maar tegelijkertijd ook aan bedrijven voldoende milieuruimte te bieden voor het uitoefenen van hun activiteiten.

De mate waarin bedrijven invloed hebben op hun omgeving is afhankelijk van de aard van de bedrijvigheid en de afstand tot een gevoelige bestemming. Milieugevoelige bestemmingen zijn gebouwen en terreinen die naar hun aard bestemd zijn voor het verblijf van personen gedurende de dag of nacht of een gedeelte daarvan (bijvoorbeeld woningen). Daarnaast kunnen ook landelijke gebieden en/of andere landschappen belangrijk zijn bij een zonering tot andere, minder gevoelige, functies zoals bedrijven.

Milieuzonering heeft betrekking op aspecten met een ruimtelijke dimensie, zoals geluid, geur, gevaar en stof. De mate van belasting, en daarmee de gewenste aan te houden afstand, kan per aspect en per bedrijfstype en verschillen. In de publicatie 'Bedrijven en Milieuzonering' van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) is een lijst opgenomen met daarin de minimale richtafstanden tussen een gevoelige bestemming en bedrijven. Van deze richtafstanden kan worden afgeweken, mits wordt onderbouwd waarom de feitelijke milieuhinder als minder belastend wordt gezien.

Het belang van milieuzonering wordt steeds groter aangezien functiemenging steeds vaker voorkomt. Hierbij is het motto: 'scheiden waar het moet, mengen waar het kan'.

Planspecifiek

Een zonnepark is geen milieugevoelig object en de panelen zelf hebben geen milieueffect op de omgeving. Wel komen er, voor het verwerken van de opgewekte energie, een viertal transformatoren aan de zuidkant en een inkoopstation aan de noordkant van het park. Voor het bepalen van het milieueffect van deze transformatoren en het inkoopstation is aan de hand van de publicatie 'Bedrijven en milieuzonering' uitgegaan van een 'Elektriciteitsdistributiebedrijven, met transformatorvermogen: <10 MVA'. Dit betreffen categorie 2-activiteiten met een maximale richtafstand van 30 m op basis van geluid.

Zowel de transformatoren (ca 300 m) als het inkoopstation (ca 200 m) liggen op ruime afstand tot milieugevoelige objecten uit de omgeving. Er wordt ruimschoots voldaan aan de richtafstand. Het zonnepark heeft geen nadelige milieueffecten op de omgeving tot gevolg.

Het initiatief is uitvoerbaar vanuit het aspect milieuzonering.

4.1.6 Externe veiligheid

Het beleid voor externe veiligheid is gericht op het beperken en beheersen van risico's voor de omgeving die ontstaan door opslag, productie, gebruik en vervoer van gevaarlijke stoffen. Hierbij gaat het om risicovolle inrichtingen, transportroutes voor het vervoer van gevaarlijke stoffen en buisleidingen.

De verplichting om in een ruimtelijk plan in te gaan op deze risico's komt voort uit het 'Besluit externe veiligheid inrichtingen' (Bevi), het 'Besluit externe veiligheid transportroutes' (Bevt) en het 'Besluit externe veiligheid buisleidingen' (Bevb). Daarnaast zijn in het Activiteitenbesluit milieubeheer en het Vuurwerkbesluit veiligheidsafstanden genoemd die moeten worden aangehouden rond stationaire risicobronnen, niet zijnde een Bevi-inrichting.

De wetgeving richt zich op het beschermen van kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten. Kwetsbaar zijn onder meer woningen, onderwijs- en gezondheidsinstellingen, en kinderopvang- en dagverblijven, en grote kantoorgebouwen (>1500 m²). Beperkt kwetsbaar zijn kleinere kantoren en winkels, horeca, parkeerterreinen en bedrijfsgebouwen waarin geen grote aantallen personen aanwezig zijn.

Binnen het beoordelingskader voor externe veiligheid staan twee kernbegrippen centraal: het plaatsgebonden risico (PR) van 10⁻⁶ per jaar en het groepsrisico (GR). Het plaatsgebonden risicobeleid bestaat uit harde afstandscontouren tussen risicobron en (beperkt) kwetsbaar object. Het wordt uitgedrukt in een contour van 10⁻⁶ per jaar (de kans dat per jaar 1 persoon overlijdt door een ongeluk met een gevaarlijke stof mag niet groter zijn dan 1 op een miljoen). Het groepsrisico legt een relatie tussen de kans op een ramp en het aantal mogelijke slachtoffers. Bij de berekening van het groepsrisico spelen mee de aard en hoeveelheid van de gevaarlijke stoffen en het aantal potentiële slachtoffers.

Voor de beoordeling van een ruimtelijk plan moet worden vastgesteld of het projectgebied is gelegen binnen de PR en/of de invloedsgebieden van het GR. Binnen de 10⁻⁶-contour is het realiseren van kwetsbare objecten niet toegestaan.

Planspecifiek

De projectlocatie zal niet worden gebruikt als een verblijfslocatie voor personen en is daarmee niet aan te merken als een kwetsbaar object. Het zonnepark vormt tevens geen risicobron voor kwetsbare objecten uit de omgeving.

Het project is uitvoerbaar vanuit het aspect externe veiligheid.

4.1.7 Milieueffectrapportage

Een milieueffectrapportage (m.e.r.) onderzoekt de milieugevolgen van een plan of project en de (milieuvriendelijkere) alternatieven. Een m.e.r. is verplicht bij grote ruimtelijke ingrepen zoals de bouw van industriële complexen en aanleg van auto(snel)wegen maar een m.e.r. is bijvoorbeeld ook verplicht voor de aanleg van een golfbaan en bij bepaalde uitbreidingen van agrarische bedrijven. Het milieueffectrapport (MER) is onderdeel van de m.e.r.-procedure.

Of een project m.e.r.-plichtig is moet ten eerste worden getoetst aan het Besluit milieueffectrapportage, artikel 7.4 bijlage C en D. In die twee bijlagen zijn de activiteiten aangewezen waarvoor een m.e.r. beoordelingsplicht geldt. Ten tweede kan de provinciale milieuverordening aanvullend op het Besluit m.e.r. nog meer activiteiten aanwijzen die kunnen leiden tot m.e.r.-plicht. Ten derde kan uit een passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 ook een m.e.r.-plicht volgen.

Ook als de drempelwaarden in het Besluit m.e.r. (duidelijk) niet gehaald worden dient aandacht uit te gaan naar de milieugevolgen van een plan of project. Die aandacht naar de milieugevolgen heet dan 'vormvrije m.e.r.-beoordeling'. Een m.e.r. kan ook nodig zijn als de betreffende activiteit niet wordt genoemd in het Besluit m.e.r. en ook niet op andere wijze (bijvoorbeeld op grond van de provinciale milieuverordening) m.e.r.-plichtig is. Dit heet de onverplichte m.e.r.

Planspecifiek

Het onderhavige project behelst het mogelijk maken van een zonnepark met een netto oppervlak van 8 hectare. Een zonnepark is in te delen als oprichting van een installatie bestemd voor de productie van elektriciteit. Deze activiteit staat in het Besluit m.e.r. in de D-lijst onder nummer D22.1. De drempelwaarde bedraagt een activiteit met een vermogen van 200 megawatt of meer. Gelet op het totale vermogen van dit zonnepark, circa 14,5 MWp, wordt de drempelwaarde niet overschreden. Daarom kan volstaan worden met een vormvrije m.e.r. beoordeling. Voorliggende ruimtelijke onderbouwing bevat die vormvrije m.e.r.-beoordeling omdat de belangrijkste milieuaspecten in beeld zijn gebracht.

In lijn met 'Bijlage III EU richtlijn milieubeoordeling projecten' wordt in Hoofdstuk 2 van deze ruimtelijke onderbouwing ingegaan op de kenmerken van de activiteit en de locatie van de activiteit. In hoofdstuk 3 wordt de aard en omvang van de milieueffecten beschreven. Hieruit is niet gebleken dat er sprake is van een ontwikkeling welke een forse invloed heeft op het milieu in de omgeving. Belangrijke milieugevolgen kunnen worden uitgesloten. Hetgeen beschreven wordt in deze ruimtelijke onderbouwing geeft voldoende inzicht op de milieu gevolgen om een gewogen besluit omtrent dit plan te nemen. Verder onderzoek in het kader van het Besluit milieueffectrapportage is niet nodig; het plan is niet mer-plichtig.

4.2 Water

Water is een belangrijk thema in de ruimtelijke ordening. Door verstandig om te gaan met het water kan verdroging en wateroverlast (waaronder ook risico van overstromingen e.d.) voorkomen worden en de kwaliteit van het water hoog gehouden worden.

Op Rijksniveau en Europees niveau zijn de laatste jaren veel plannen en wetten gemaakt met betrekking tot water. De belangrijkste hiervan zijn het Waterbeleid voor de 21e eeuw, de Waterwet en het Nationaal Waterplan.

Waterbeleid voor de 21e eeuw

De Commissie Waterbeheer 21e eeuw heeft advies uitgebracht over het toekomstige waterbeleid in Nederland. De adviezen van de commissie staan in het rapport 'Anders omgaan met water, Waterbeleid voor de 21ste eeuw' (WB21). De kern van het rapport WB21 is dat water de ruimte moet krijgen, voordat het die ruimte zelf neemt. In het Waterbeleid voor de 21e eeuw worden twee principes (drietrapsstrategieën) voor duurzaam waterbeheer geïntroduceerd:

- vasthouden, bergen en afvoeren: dit houdt in dat water zoveel mogelijk bovenstrooms wordt vastgehouden in de bodem en in het oppervlaktewater. Indien nodig wordt overtollig water tijdelijk geborgen in bergingsgebieden en pas als vasthouden en bergen niet meer mogelijk is wordt het water afgevoerd.
- schoonhouden, scheiden en zuiveren: hier gaat het erom dat het water zoveel mogelijk schoon wordt gehouden. Vervolgens worden schoon en vuil water zoveel mogelijk gescheiden en als laatste komt het zuiveren van verontreinigd water aan bod.

Waterwet

De Waterwet regelt het beheer van oppervlaktewater en grondwater en verbetert ook de samenhang tussen waterbeleid en ruimtelijke ordening. Daarnaast levert de Waterwet een flinke bijdrage aan kabinetsdoelstellingen zoals vermindering van regels, vergunningstelsels en administratieve lasten. Een belangrijk gevolg van de Waterwet is dat de aloude vergunningstelsels uit de voorheen afzonderlijke waterbeheerwetten zijn gebundeld. Dit resulteert in één vergunning, de watervergunning.

Nationaal Waterplan

Op basis van de Waterwet is het Nationaal Waterplan vastgesteld door het kabinet. Dit Nationaal Waterplan geeft de hoofdlijnen, principes en richting van het nationale waterbeleid in de planperiode 2016-2021, met een vooruitblik richting 2050. Het Nationaal Waterplan richt zich op bescherming tegen overstromingen, beschikbaarheid van voldoende en schoon water en de diverse vormen van gebruik van water. Het geeft maatregelen die in de periode 2016-2021 genomen moeten worden om Nederland ook voor toekomstige generaties veilig en leefbaar te houden en de kansen die water biedt te benutten.

Watertoets

De 'watertoets' is een instrument dat waterhuishoudkundige belangen expliciet en op evenwichtige wijze laat meewegen bij het opstellen van ruimtelijke plannen en besluiten. Het is geen technische toets, maar een proces dat de initiatiefnemer van een ruimtelijk plan en de waterbeheerder in een zo vroeg mogelijk stadium met elkaar in gesprek. De watertoets bestaat uit twee onderdelen:

- de verplichting aan initiatiefnemers van ruimtelijke plannen om de waterbeheerder vroegtijdig in de planvorming te betrekken, en
- de verplichting aan initiatiefnemers van ruimtelijke plannen om in hun plan verantwoording af te leggen over de manier waarop omgegaan is met de inbreng van de waterbeheerder. Dit laatste gebeurt doorgaans in de waterparagraaf bij het betreffende plan.

Beleid Waterschap Rivierenland

Met ingang van 27 november 2015 is het Waterbeheerprogramma 2016-2021 'Koers houden, kansen benutten' bepalend voor het waterbeleid. Dit plan gaat over het waterbeheer in het hele rivierengebied en het omvat alle watertaken van het waterschap: waterkeringen, waterkwantiteit, waterkwaliteit, wegen en waterketen.

Daarnaast beschikt het Waterschap Rivierenland over een verordening: de Keur voor waterkeringen en wateren. Hierin staan de geboden en verboden die betrekking hebben op watergangen en waterkeringen. Voor het uitvoeren van werkzaamheden kan een vergunning nodig zijn. De werkzaamheden in of nabij de watergangen en waterkeringen worden getoetst aan de beleidsregels.

Het Waterschap Rivierenland hanteert de beleidsregel 'Nieuwe lozingen vanaf verhard oppervlak'. Deze heeft als doel de versnelde afvoer van hemelwater als gevolg van de uitbreiding van het verhard oppervlak te beperken tot de maatgevende afvoer van het landelijk gebied. Een uitbreiding van het verhard oppervlak moet vanuit waterhuishoudkundig opzicht dus waterbalans-neutraal plaatsvinden.

Om te voorkomen dat individuele bewoners voor kleine voorzieningen zoals serres, tuinschuurtjes, enkele woning, etc., moeten compenseren geldt er een eenmalige vrijstelling van de compensatieplicht van 500 m² voor stedelijk gebied en 1.500 m² voor landelijk gebied. Deze vrijstelling geldt alleen voor particulieren.

Er moet voldoende berging zijn bij extremere omstandigheden. Voor ontwikkeling met een toename van verhard oppervlak tot 5.000 m² kan een standaardberekening worden toegepast, waarbij wordt uitgegaan van een maatgevende bui die eenmaal in de 10 jaar voorkomt. Vuistregel daarbij is dat 436 m³ waterberging per hectare verhard oppervlak nodig is. Uit deze vuistregel volgt de volgende berekening:

*Benodigde compensatie = Toename verhard opp (in m²) * 0,0436.*

Gemeentelijk beleid

Verbrede Gemeentelijk Rioleringsplan 2018-2022 (vGRP)

Het vGRP heeft tot doel de volksgezondheid en het milieu te beschermen tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten:

- Voorkomen van verontreiniging van bodem, grond- en oppervlaktewater;
- Voorkomen van letsel en schade door wateroverlast.

In het vGRP is opgenomen wat de gemeente wil bereiken op het gebied van afvalwater, hemelwater, grondwater en oppervlaktewater, wat ze er voor gaat doen en wat dit kost. Het vGRP is de leidraad voor beleid en handelen bij:

- het inspelen op klimaatverandering;
- het vergroten van het waterbewustzijn van de samenleving;
- het anticiperen op de Omgevingswet.

Planspecifiek

Het waterschap Rivierenland is via de digitale watertoets op de hoogte gebracht van voorliggend initiatief. De watertoets is als bijlage 3 toegevoegd. In het vervolg van deze paragraaf komen de belangrijkste waterhuishoudkundige aspecten aan bod.

Afvloeiend hemelwater:

Voorliggend project heeft geen toename van het verhard oppervlak binnen het projectgebied tot gevolg. Hemelwater dat op de panelen neerslaat zal vanwege de hellingshoek van de panelen afglijden richting het maaiveld, waarna het water in de bodem wordt geïnfiltreerd.

Waterleiding:

Binnen het projectgebied ligt een drinkwaterleiding. Bij de toekomstige inrichting van het locatie wordt rekening gehouden met deze leiding door een zone van 3 m breed aan weerszijden van de leiding vrij te houden van zonnepanelen. Daarmee wordt voorkomen dat grondwerkzaamheden tijdens de aanleg van het zonnepark de leiding kunnen schaden.

Oppervlaktewater:

De projectlocatie wordt begrensd door meerdere watergangen. Ook binnen het projectgebied liggen twee watergangen. Navolgende afbeelding toont een uitsnede van de 'legger wateren' van het waterschap Rivierenland. De twee van west naar oost gelegen B-watergangen zullen worden gedempt en de onderhoudsweg die rond het zonnepark ligt wordt deels verhard (gravel) en deels onverhard (grasbetontegels) uitgevoerd. Om de gedempte watergangen en de verharding (boven de 1.500 m²) te compenseren worden de twee watergangen aan de zuidoostzijde (A-watergangen) verbreed. Daarmee wordt er voldaan aan de voorwaarde van het waterschap om het gedempte oppervlak aan watergangen 1 op 1 te compenseren en ook de verharding boven de 1.500 m² te compenseren.

Uitsnede van de 'legger wateren' (bron: website waterschap Rivierenland)

Grondwater:

De gronden ter plaatse van de aanduiding 'milieuzone - grondwaterbeschermingsgebied' zijn mede bestemd voor de bescherming van de kwaliteit van het grondwater ten behoeve van de drinkwatervoorziening. Hier gelden, naast de regels van dit plan, de regels die zijn opgenomen in de Omgevingsverordening Gelderland. In paragraaf 3.2, onder het provinciaal beleid, is aangetoond dat voorliggend initiatief geen negatief effect heeft op het grondwaterbeschermingsgebied. Tevens heeft er in relatie tot de ontwikkeling van voorliggend initiatief overleg plaatsgevonden met Vitens waarin Vitens heeft aangegeven geen bezwaren te hebben tegen de komst van een zonnepark. In aanvulling hierop geeft Vitens aan dat het een voordeel is voor het grondwaterbeschermingsgebied dat er in de toekomst geen mest en bestrijdingsmiddelen meer worden toegepast op het perceel. Gedurende de ingebruikname van het projectgebied als zonnepark zullen de gronden niet worden bemest en wordt er gestopt met het gebruik van bestrijdingsmiddelen.

Conclusie

Voorliggend initiatief heeft geen negatieve effecten op het watersysteem en de waterkwaliteit. Het initiatief is uitvoerbaar vanuit het aspect water.

4.3 Ecologie

Bij ruimtelijke ingrepen dient rekening te worden gehouden met de natuurwaarden ter plaatse. Per 01-01-2017 zijn de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora en faunawet en de Boswet opgegaan in de nieuwe Wet natuurbescherming. De Wet natuurbescherming beschermt natuurgebieden, inheemse soorten en het bosopstanden in Nederland.

Gebiedsbescherming

In de Wet natuurbescherming worden de zogenoemde Natura 2000-gebieden beschermd. Natura 2000 is de overkoepelende naam voor gebieden die worden beschermd vanuit de Vogel- en Habitatrichtlijn. Volgens deze Europese richtlijnen moeten lidstaten specifieke diersoorten en hun natuurlijke leefomgeving (habitat) beschermen om de biodiversiteit te behouden. Natura 2000-gebieden kennen een zogenaamde 'externe werking'. Dit betekent dat ontwikkelingen die buiten de begrenzing van de Natura 2000-gebieden gelegen zijn, ook getoetst moeten worden of er significant negatieve effecten optreden op het betreffende gebied.

Soortenbescherming

Een hoofdstuk in de Wet natuurbescherming regelt de bescherming van de in het wild voorkomende inheemse planten en dieren: de soortenbescherming. De wet richt zich vooral op het in stand houden van populaties van soorten die bescherming behoeven. In de wet zijn algemene en specifieke verboden vastgelegd ten aanzien van beschermde dier- en plantensoorten. Bekeken moet worden in hoeverre ruimtelijke plannen negatieve gevolgen hebben op beschermde dier- en plantensoorten en of er compenserende of mitigerende maatregelen genomen moeten worden. De wet geeft de mogelijkheid aan provincies om voor een bepaald aantal soorten via een verordening een algemene vrijstelling op bepaalde verbodsbepalingen te geven. Daarnaast geldt voor iedereen in Nederland altijd, dus ook los van het voorliggende beoogde ruimtelijke project, dat de zorgplicht nageleefd moet worden bij het verrichten van werkzaamheden. Voor menige soort geldt dat indien deze zorgplicht nagekomen wordt een bepaald beoogd project uitvoerbaar is.

Planspecifiek

Om te kunnen bepalen of het zonnepark negatieve ecologische effecten tot gevolg heeft, is een quickscan flora en fauna uitgevoerd. Het rapport is als bijlage 4 toegevoegd. De belangrijkste conclusies zijn in het vervolg van deze paragraaf opgenomen.

Gebiedsbescherming

Het projectgebied ligt op 2,8 km afstand van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Rijntakken', ten noorden van de locatie. Gelet op de aard, omvang en tijdelijke duur van de voorgenomen activiteiten en de afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied kunnen negatieve effecten vanuit geluid, licht, trillingen en visuele verstoring op voorhand worden uitgesloten. Ook vanuit het deelaspect stikstofdepositie zijn er vanwege de afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied en de omvang van voorliggend project geen negatieve effecten te verwachten. Volledigheidshalve is wel een voortoets stikstofdepositie opgesteld, zie bijlage 5. De belangrijkste conclusie van de voortoets luidt dat de ontwikkeling van het zonnepark in de gebruiksfase geen depositieresultaten boven 0,00 mol/ha/j tot gevolg heeft. De aanlegfase levert een resultaat op van 0,01 mol/ha/j op enkele stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden in het Natura 2000-gebied Rijntakken. Doordat de stikstofdepositie, veroorzaakt door de werkzaamheden tijdens de realisatie van het zonnepark, maximaal 0,01 mol/ha/j bedraagt (grens in de aanlegfase is kleiner of gelijk aan 0,05 mol/ha/j, zie verder de Voortoets stikstofdepositie) én binnen een periode van twee jaar wordt uitgevoerd, is een vergunning Wet natuurbescherming onderdeel stikstof niet aan de orde.

Soortenbescherming

De inrichting en het gevoerde beheer maken het projectgebied niet tot een geschikte groeiplaats voor beschermde plantensoorten, maar wel tot functioneel leefgebied van verschillende beschermde diersoorten. Voor de grondgebonden zoogdiersoorten, die een rust- en/of voortplantingslocaties in het projectgebied bezetten, geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen 'vangen' en het 'beschadigen en vernielen van rust- en voortplantingslocaties'. Beschermde grondgebonden zoogdieren mogen niet gedood worden als gevolg van het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten. Indien veldmuizen (opzettelijk) gedood worden als gevolg van de voorgenomen activiteiten, dient een ontheffing aangevraagd te worden, of dient gewerkt te worden volgens een Gedragscode. Voor het beschadigen / vernielen van rust- en voortplantingslocaties, van de in het projectgebied voorkomende grondgebonden zoogdieren, geldt een vrijstelling. Deze vrijstelling is van toepassing omdat er sprake is van een ruimtelijke ontwikkeling.

Het aantasten van de functie van het plangebied als foerageergebied voor beschermde dieren leidt niet tot wettelijke consequenties. Tijdens de aanleg van het zonnepark zal ten alle tijden de algemene zorgplicht in acht worden genomen. Vanuit soortbescherming zijn er geen negatieve effecten.

Het initiatief is uitvoerbaar vanuit het aspect ecologie.

4.4 Verkeer

Onderdeel van goede ruimtelijke ordening is het effect van een beoogd nieuw project op de verkeersstructuur. De locatie wordt door een oprit ter hoogte van het inkoopstation ontsloten op de Oude Weisestraat. Monteurs zullen incidenteel van en naar het projectgebied rijden ten behoeve van het onderhoud van het park. Afgezet tegen het huidige gebruik van de locatie (landbouwgrond) leidt dit niet tot meer verkeersbewegingen. Dit geldt eveneens voor het aantal benodigde parkeerplaatsen. De monteurs kunnen naast het inkoopstation parkeren.

Het initiatief is uitvoerbaar vanuit het aspect verkeer.

4.5 Cultuurhistorie en archeologie

In elk bestemmingsplan moet een beschrijving worden opgenomen van de wijze waarop met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden wordt omgegaan. Denk aan aanwezige monumenten, historische gebieden, kenmerkende (straat)beelden en landschapselementen. Bij het maken van plannen kan ook (weer) rekening gehouden worden met al deze elementen die er vroeger wel waren maar nu niet meer. Een bijzonder onderdeel van cultuurhistorie is archeologie.

Cultuurhistorie

Het belang van cultuurhistorie is wettelijk vastgelegd in het Besluit ruimtelijke ordening. Het Besluit geeft aan dat “een beschrijving van de wijze waarop met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten monumenten rekening is gehouden” in het bestemmingsplan opgenomen moet worden. Het voornaamste doel hiervan is om het cultuurhistorische karakter van Nederland op gebiedsniveau te behouden en te versterken.

Archeologie

De bescherming van archeologische waarden bij ruimtelijke ontwikkelingen is geregeld in de Erfgoedwet. De essentie van de wettelijke bescherming is dat archeologische resten zoveel mogelijk in de bodem bewaard blijven. Bij ruimtelijke plannen geldt de verplichting om rekening te houden met bekende en te verwachten archeologische waarden. Indien ingrepen gepaard gaan met een verstoring van de bodem, kan het nodig zijn om nader onderzoek te doen, zodat - waar nodig - de archeologische waarden veiliggesteld kunnen worden en/of het plan aangepast kan worden. De verantwoordelijkheid voor een goede omgang met eventuele archeologische waarden is de initiatiefnemer (volgens het principe van 'de verstoorder betaalt'). De gemeente is als bevoegd gezag verantwoordelijk voor een goede borging van de archeologische waarden.

Op basis van artikel 5.10 van de Erfgoedwet zijn mogelijke (toevals)vondsten bij het verrichten van werkzaamheden in de bodem altijd beschermd. Er geldt een meldingsplicht bij het vinden van (mogelijke) waardevolle zaken.

Planspecifiek

Cultuurhistorie

Binnen en in de directe omgeving van het projectgebied liggen geen rijks- of gemeentelijke monumenten. Ook liggen er geen andere cultuurhistorisch waardevolle objecten. Wel ligt de projectlocatie in het waardevolle landschap 'Waalkommen', dat via het vigerende bestemmingsplan 'Buitengebied Druten' bescherming geniet. Het waalkommengebied heeft meerdere kernkwaliteiten, waaronder grootschalig, open, rationele verkaveling, recht en ritmisch, lange weteringen en lange rechte wegen met strakke wegbeplantingen, vooral veehouderij, rendabel landbouwgebied, en bovenregionale infrastructuur met beplante noord-zuid oversteken. Het landschap dient in stand te worden gehouden en waar mogelijk te worden versterkt en ontwikkeld. In het landschapsplan uit bijlage 1 is aan de hand van een landschapsanalyse aangetoond op welke wijze voorliggend initiatief de kernkwaliteiten het landschap 'Waalkommen' in stand houdt en waar mogelijk versterkt en verder ontwikkelt. Het initiatief heeft geen negatieve effecten vanuit cultuurhistorie.

Archeologie

In februari 2014 heeft de gemeente Druten de 'Actualisering archeologische waarden- / verachtingen en beleidskaart gemeente Druten 2007, Addendum 2012' vastgesteld. Daarin zijn de archeologische verwachtingswaarden in de bodem binnen het grondgebied van de gemeente Druten uiteengezet. De verwachtingswaarden zijn in het vigerende bestemmingsplan Buitengebied Druten vertaald in archeologische dubbelbestemmingen. Ter plaatse van het projectgebied gelden de dubbelbestemmingen 'Waarde - Archeologie 3' en 'Waarde - Archeologie 4'. Deze zijn toegekend aan gronden met respectievelijk een hoge archeologische verwachting (3) en een gematigde archeologische verwachting (4). De initiatiefnemer dient een archeologisch onderzoek te overleggen bij bouwontwikkelingen groter dan 500 m² én dieper dan 50 cm onder mv (3) of bij een ontwikkeling groter dan 5000 m² én dieper dan 50 cm onder mv (4).

Vanwege de omvang van het project en de bodemverstoring als gevolg van de installatie van de zonnepanelen is er een archeologisch bureau- en booronderzoek uitgevoerd. Het onderzoek is toegevoegd als bijlage 6. De belangrijkste conclusie van het onderzoek is dat de bodem van het onderzoeksgebied in het verleden deels is verspoeld en waarschijnlijk geëgaliseerd. Mogelijk zijn in de top van het rivierduin echter nog diepere archeologische sporen aanwezig. Voor de locaties waar de top van het rivierduin door de voorgenomen ingrepen wordt geraakt / bedreigd, wordt een nader onderzoek geadviseerd in de vorm van een proefsleuvenonderzoek. Het gaat om de ingrepen ter plaatse van de voorziene trafo's en de slootverbredingen.

Op basis van voorgaande conclusie is in samenspraak met het bevoegd gezag, de gemeente Druten, bepaald dat het aanvullende proefsleuvenonderzoek na de omgevingsvergunningaanvraag, maar voor de realisatie van het zonnepark wordt uitgevoerd. Dit wordt middels een voorwaardelijke verplichting vastgelegd in de omgevingsvergunning.

Beoordeling gemeente Druten

De gemeente Druten als bevoegd gezag heeft het archeologisch rapport van het bureau- en verkennend booronderzoek beoordeeld en goedgekeurd. Voorafgaand aan verdere planuitvoering moet er een proefsleuvenonderzoek worden uitgevoerd ter plaatse van de te verbreden watergangen en de locaties van de trafo's, zoals aangegeven op de kaart met het advies vervolgonderzoek (kaartbijlage 6 in het archeologische rapport). Als er voor de plaatsing van de zonnepanelen binnen (een deel van) het plangebied egalisatie moet plaatsvinden, dan moet het archeologisch vervolgonderzoek eventueel worden uitgebreid. Een overzicht hiervan moet in dat geval opnieuw worden voorgelegd aan de gemeente Druten ter beoordeling.

Het initiatief is uitvoerbaar vanuit het aspect cultuurhistorie en archeologie.

4.6 Lichtschittering

Om te kunnen bepalen of zonlicht dat op de zonnepanelen schijnt tot reflectiehinder kan leiden voor weggebruikers over de N322 en omwonenden van het zonnepark, is een reflectiestudie uitgevoerd. Dit onderzoek is toegevoegd als bijlage 7. De belangrijkste conclusies zijn in deze paragraaf opgenomen.

N322

Reflectiehinder voor weggebruikers over de N322 kan worden weggenomen bij het aanleggen van een aaneengesloten struweelhaag aan de oostkant van het zonnepark. Op basis van deze conclusie uit de reflectiestudie is het landschapsplan van het zonnepark (zie bijlage 1) aangepast en is de beoogde verspreide struweel aan de oostkant van het zonnepark vervangen voor een aaneengesloten struweel. Dit struweel moet vanaf het eerste jaar van voldoende hoogte zijn om lichtschittering op het wegverkeer te voorkomen. Mocht hier geen sprake van zijn dan moet er voor een andere tussentijdse oplossing zorg worden gedragen, zoals het aanbrengen van een groen doek op het hekwerk. Hiermee ondervinden weggebruikers over de N322 geen reflectiehinder.

Omwonenden

Omwonenden aan de Scharenburg 10 en Oude Weisestraat 25 zullen geen hinder ondervinden van het zonnepark. Alle hinder die zij zouden kunnen ondervinden wordt geblokkeerd door bebouwing en beplanting. Verder is in het plan rekening gehouden met de positionering en verdichting van het struweel aan de noordkant van het zonnepark. Daarmee kan reflectiehinder voor de omwonenden aan de Oude Weisestraat 19 ook volledig worden weggenomen.

Het zonnepark heeft geen nadelige lichtschittering op weggebruikers over de N322 en omwonenden tot gevolg.

4.7 Economische uitvoerbaarheid

Bij de voorbereiding van een bestemmingsplan dient, op grond van artikel 3.1.6 lid 1, sub f van het Bro, onderzoek plaats te vinden naar de (economische) uitvoerbaarheid van het plan. In principe dient bij vaststelling van een ruimtelijk besluit tevens een exploitatieplan vastgesteld te worden om verhaal van plankosten zeker te stellen. Op basis van 'afdeling 6.4 grondexploitatie', artikel 6.12, lid 2 van de Wro kan de gemeenteraad bij het besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan echter besluiten geen exploitatieplan vast te stellen indien:

- het verhaal van kosten van de grondexploitatie over de in het plan of besluit begrepen gronden anderszins verzekerd is;
- het bepalen van een tijdvak of fasering als bedoeld in artikel 6.13, eerste lid, onder c, 4°, onderscheidenlijk 5°, niet noodzakelijk is;
- het stellen van eisen, regels, of een uitwerking van regels als bedoeld in artikel 6.13, tweede lid, onderscheidenlijk b, c of d, niet noodzakelijk is.

Planspecifiek

De ontwikkelingskosten komen geheel voor rekening van de initiatiefnemer. Hiertoe zal de gemeente voorafgaand aan de planologische procedure met de initiatiefnemer een exploitatieovereenkomst afsluiten. Voor de realisatie van het plan hoeft de gemeente geen investering te doen. De kosten die door de gemeente gemaakt worden voor het voeren van de planologische procedure zijn verrekend in de leges. Eventuele extra gemeentelijke kosten worden gedekt door de exploitatieovereenkomst.

Tevens zal een overeenkomst betreffende planschade worden afgesloten. Deze kosten komen eveneens geheel voor rekening van de initiatiefnemer. Deze overeenkomst zal als een separate rapportage worden opgenomen. Op basis van het bovenstaande kan geconcludeerd kan worden dat het plan economisch uitvoerbaar is.

Hoofdstuk 5 Procedure

5.1 Inspraak en overleg

Inspraak

Met omwonenden heeft er reeds overleg plaatsgevonden over de inrichting van de projectlocatie als zonnepark en de wijze waarop het zonnepark wordt ingepast in het landschap. Een eerste ontwerp van het park is aangepast om rekening te houden met de wens van omwonenden om het zicht op het park te verminderen en de sloten rondom het park niet overal te verbreden. In het nieuwe ontwerp is er daarom meer ruimte vrij gemaakt om meer beplanting langs de randen van het park aan te leggen, zonder dat dit ten kosten gaat van de openheid van het landschap. Tevens zijn in het nieuwe ontwerp alleen nog verbredingen van sloten voorzien aan de zuidoostkant van de projectlocatie. Een uitgebreide toelichting op de betrokkenheid van omwonenden bij de ontwikkeling van het zonnepark is te raadplegen in het Participatieproces uit bijlage 8.

Overleg

Onderhavig initiatief is in het kader van het wettelijk overleg besproken met de relevante instanties. De provincie Gelderland is op de hoogte gebracht van het initiatief. Met het waterschap Rivierenland heeft overleg plaatsgevonden. Het waterschap heeft aangegeven akkoord te zijn met het initiatief.

5.2 Van ontwerp naar vaststelling

De omgevingsvergunning is voorbereid met toepassing van een uitgebreide procedure ex artikel 2.12 lid 1 onder a sub 3° Wabo juncto artikel 3.10 Wabo. Het ontwerpbesluit met bijbehorende stukken zal als ontwerp voor een termijn van zes weken ter inzage liggen. Een ieder kan hierop zienswijzen indienen. Bij het vaststellingsbesluit wordt hierop nader ingegaan.

A 10x10 grid of squares. The squares are arranged in a sparse pattern, with some squares filled with a blue-grey color and others empty. The filled squares are located at the following (row, column) coordinates (starting from the top-left corner):

- (1, 10)
- (2, 3), (2, 5), (2, 6)
- (3, 1), (3, 3), (3, 4), (3, 5), (3, 8), (3, 9)
- (4, 1), (4, 2), (4, 3), (4, 5), (4, 6), (4, 7), (4, 9)
- (5, 2), (5, 3), (5, 5), (5, 7), (5, 8), (5, 9)
- (6, 1), (6, 2), (6, 3), (6, 4), (6, 6), (6, 7), (6, 8)
- (7, 1), (7, 2), (7, 3), (7, 4), (7, 5), (7, 6), (7, 7), (7, 8), (7, 9)

Bijlage 1 Landschapsplan

Bijlage 2 Geluidsreflectiestudie N322

Bijlage 3 Watertoets

Bijlage 4 Quicksan Flora en Fauna

Bijlage 5 Voortoets stikstofdepositie

Bijlage 6 Archeologisch onderzoek

Bijlage 7 Lichtreflectiestudie N322 en omwonenden

Bijlage 8 Participatieproces

buro-sro.nl

stedenbouw + ruimtelijke ordening + ontwikkelingsmanagement